

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év május hó 5. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Győri Ítéltábla Bf. 66/2007/65. számú ítéletét a III. rendű, a X. rendű és a XVIII. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2006. november 10-én kihirdetett B.239/2006/28. számú ítéletével a III. rendű vádlottat kábítószerfüggő személy által elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségében, kábítószerfüggő személy által, bűnszövetségben, üzletszerűen, forgalomba hozatallal, jelentős mennyiségre elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében és egyedi azonosító jel meghamisításának büntetében;

a X. rendű vádlottat kábítószerrel visszaélés vétségében és bűnszövetségben, jelentős mennyiségre kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében;

a XVIII. rendű vádlottat pedig kábítószerrel visszaélés vétségében és forgalomba hozatallal elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében mondta ki bűnösnek.

Ezért halmazati büntetésül a III. rendű vádlottat 5 évi börtönbüntetésre, valamint 5 év közügyektől eltiltásra, a X. rendű vádlottat 2 év 6 hó börtönbüntetésre, továbbá 3 év közügyektől eltiltásra, míg a XVIII. rendű vádlottat 1 év 6 hó - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, s elrendelte e vádlott pártfogó felügyeletét is.

Rendelkezett a lefoglalt tárgyak sorsáról, s a III., X. és XVIII. rendű vádlottat részint egyenként, részint egyetemlegesen kötelezte a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A védelmi fellebbezések alapján, másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2008. május 7-én meghozott Bf. 66/2007/65. számú ítéletével a III. rendű vádlottat az ellene egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt emelt vád alól felmentette, a kábítószerfüggő személy által elkövetett kábítószerrel visszaélés vétsége miatt indult eljárást pedig megszüntette. A III. rendű vádlott terhére megállapított további bűncselekményt a Btk. 282/C. § (2) bekezdés IV. fordulatában írt és a (4) bekezdés II. tétele szerint büntetendő kábítószerrel visszaélés büntettének minősítette. A fő- és mellékbüntetést - a halmazatra utalást mellőzve - e bűncselekmény miatt tekintette kiszabottnak.

A X. rendű vádlott terhére megállapított kábítószerrel visszaélés vétsége miatt az eljárást ugyancsak megszüntette. A fennmaradó bűncselekményt a Btk. 282/A. §-a (1) bekezdésének III. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés szerinti kábítószerrel visszaélés büntettének minősítette, s az első fokon alkalmazott fő- és mellékbüntetést - a halmazati büntetésre utalás mellőzésével - e bűncselekmény miatt tekintette kiszabottnak.

A XVIII. rendű vádlott esetében a kábítószerrel visszaélés vétsége miatti eljárást szintén megszüntette, s az elsőfokú bíróság által a vádlott terhére megállapított további bűncselekmény miatt alkalmazott büntetést - mellőzve a halmazat megjelölését - tekintette kiszabottnak.

Az ítéltábla egyebekben a III., X. és XVIII. rendű vádlottat érintően helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az ítéltábla a III. rendű vádlottat az egyedi azonosító jel meghamisításának büntette miatt emelt vád alól felmentette, mert nem nyert bizonyítást, hogy a vádlott elévülési időn belül szándékosan olyan dolgot szerzett meg, amelynek egyedi azonosító jelét eltávolították.

Az ítéltábla a III., X. és XVIII. rendű vádlottal kapcsolatban nem osztotta az elsőfokú bíróságnak a Btk. 283.§-ában írt büntethetőséget megszüntető ok alkalmazhatósága kizártságát érintő álláspontját. A másodfokú bíróság szerint a kábítószerrel visszaélés vétsége esetében az a körülmény, hogy annak elkövetése más bűncselekménnyel halmazatban történt, nem zárja ki az eljárás megszüntetésének lehetőségét. A törvény értelmében ugyanis annak két feltétele van csupán, egyrészt az, hogy az elkövető legalább 6 hónapig folyamatosan megelőző kezelésnek vesse magát alá, másrészt, hogy azt az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja. Ezért

a III., X. és XVIII. rendű vádlottat érintően a kábítószerrel visszaélés vétsége miatti eljárást a Btk. 283.§ (1) bekezdésének a/ pontjában írt okból a Be. 332.§-a (1) bekezdésének g/ pontja alapján megszüntette.

A III. rendű vádlott esetében a másodfokú bíróság a forgalmazás helyett a kereskedés elkövetési magatartást látta megállapíthatónak, s minthogy a Btk. 282/C.§ (2) bekezdésének IV. fordulatóban meghatározott és a (4) bekezdés II. fordulóta szerinti, jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett terjesztői magatartások kapcsán a törvény a (3) bekezdésre nem utal vissza, a III. rendű vádlott cselekményének jogi minősítése körében a (3) bekezdésre hivatkozást mellőzte. Ekként a III. rendű vádlottat érintően az üzletszerűség és bünszövetség csupán a büntetés kiszabásánál értékelendő körülmény.

A X. rendű vádlott elkövetési magatartása az ítéltábla álláspontja értelmében viszont nem kereskedés, hanem forgalomba hozatal. A minősítés kapcsán pedig a 282/A. § (1) bekezdés III. fordulatóban meghatározott és a (3) bekezdés szerint jelentős mennyiségre elkövetett kábítószerrel visszaélésről van szó, így a (2) bekezdés a/ pontjára történt visszautalást ugyancsak mellőzte, ebből következően a bünszövetségben elkövetés e vádlott tekintetében is csupán súlyosító körülmény.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a III. rendű vádlott terhére a felmentő és az eljárást megszüntető, míg a X. és a XVIII. rendű vádlott terhére a megszüntető rendelkezés miatt, a III. rendű vádlott és védője, valamint a X. rendű vádlott és védője pedig enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Legfőbb Ügyészség a BF. 2013/2008. számú nyilatkozatában a III. rendű vádlott felmentését támadó fellebbezést visszavonta, a megszüntetés miatt a III., X. és XVIII. rendű vádlott terhére irányuló fellebbezéseket viszont fenntartotta.

Álláspontja szerint a védelmi fellebbezések - mert nem az ellentétes döntést sérelmezik - a törvényben kizártak.

A kábítószerrel visszaélés vétsége miatt az eljárás megszüntetésére nem lett volna törvényes lehetőség. A Btk. 283.§-ában foglalt büntethetőséget megszüntető ok csak speciális elkövetői körrel szemben alkalmazható. A vádlottak esetében azonban ez nem valósult meg, mivel terhükre más, kereskedői, forgalmazói típusú büntett is megállapításra került.

A Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú ítéletet megváltoztatva a III., X. és XVIII. rendű vádlott bűnösségét a kábítószerrel visszaélés vétségében állapítsa

meg, s a másodfokon alkalmazott büntetést halmazati büntetésként tekintse kiszabottnak. Egyebekben hagyja helyben a másodfokú ítéletet.

A III. rendű vádlott védője a kábítószerrel visszaélés büntette alól a vádlott felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, illetőleg - amennyiben az előbbire nem kerül sor - az ítélet enyhítését kérte. A védelem álláspontja szerint a kábítószerrel visszaélés vétségét érintően a Btk. 283.§-ának alkalmazására helyesen került sor. A jelzett büntethetőséget megszüntető okra tekintettel már az ügyésznek el kellett volna halasztania a vádemelést a Be. 222.§-ának (2) bekezdése alapján, annak hiányában pedig a Be. 266.§-ának (6) bekezdésére, illetve a 307.§-a értelmében az eljárás felfüggesztésének lett volna helye. Mindettől függetlenül a kábítószerrel visszaélés vétsége tekintetében az eljárás megszüntetését a Be. 267.§-a (1) bekezdésének g/ pontja is megalapozza.

A X. rendű vádlott védője - fenntartva az enyhítést célzó fellebbezést - a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett kedvező változásokra hivatkozott, s a kétszeres enyhítés szabályainak alkalmazásával meghatározott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte.

A XVIII. rendű vádlott védője elsősorban védencének a kábítószerrel visszaélés büntette alóli - bebizonyítottság hiánya okából történő - felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

A legfőbb ügyész által kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróságnak elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy a védelmi fellebbezések joghatályosnak tekintendők-e, s ezt a kérdést igenlően döntötte el.

A másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés akkor joghatályos, ha a Be. 386.§-ának (1) bekezdésében írt perjogi helyzet fennáll, s a rendes jogorvoslati kérelmet az arra jogosult [Be. 367/A. § (1) bek.], a számára biztosított irányban [Be. 367/A.§ (2) bek.], illetve keretben [Be. 386. § (3) bek.] jelentette be. Amennyiben ugyanis a másodfokú ügydöntő határozat - valamely bűncselekmény kapcsán - a Be. 386.§-ának (1) bekezdése szerinti eltérő rendelkezést tartalmaz, a harmadfokú eljárást a törvény a fellebbezés tartalmától függetlenül lehetővé teszi. Ezért - amint azt az 1/2007. BK. vélemény B.II/2. pontja is rögzíti - többcselekményes ügyben közömbös, hogy a másodfellebbezés az eltérő döntést nem, hanem az ítélet más rendelkezését sérelmezi.

Mindezekre tekintettel tehát a Legfelsőbb Bíróság az ügyészi és védelmi fellebbezések alapján bírálta felül a III., X. és XVIII.

rendű vádlottat érintően a Be. 387. §-ának (1) bekezdése értelmében a másodfokú ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt. Ennek eredményeként úgy ítélte meg, hogy a bizonyítási eljárás a perjogi szabályok megtartása mellett az ügy minden lényeges körülményeire kiterjedt, s mind az első-, mind a másodfokú bíróság maradéktalanul eleget tett indokolási kötelezettségének is.

Ekként a tényállás, amelyre a másodfokú bíróság az ítéletét alapította teljes mértékben megalapozott, így a Be. 388. §-ának (1) bekezdéséből kitűnően irányadó a harmadfokú eljárásban is.

E tényállást figyelembe véve viszont tévedett a másodfokú bíróság, amikor a kábítószerrel visszaélés vétsége miatti eljárást a III., X. és XVIII. rendű vádlottal szemben a Btk. 283.§-a alapján szüntette meg.

A Btk. 283.§-ának (1) bekezdésében írt büntethetőséget megszüntető ok kizárólag fogyasztói típusú magatartásra és a törvényben meghatározott kábítószer mennyiség esetén alkalmazható. Nem kábítószerfüggő elkövető esetében az elkövetési magatartás kizárólag saját használatra történő termesztés, előállítás, megszerzés vagy tartás lehet csekély mennyiségű kábítószerre, míg kábítószerfüggő személynél a jelentőst el nem érő mennyiségű kábítószer saját használatra történő termesztésén, előállításán, megszerzésén, tartásán túlmenően az országba behozatala, kivitele, területén átvitele is. Mindkét esetben természetesen további feltétel, hogy az elkövető 6 hónapig folyamatos gyógyító kezelésen vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vegyen részt, s azt az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja.

Amennyiben a felsoroltakhoz forgalmazói típusú elkövetési magatartás (kínálás, átadás, forgalomba hozatal, kereskedés) is társul, a Btk. 283.§-ának alkalmazhatósága - függetlenül attól, hogy az eltérő típusú visszaélések önálló, halmazati értékelést nyernek - a saját fogyasztást érintő mennyiségre nézve is kizárt.

A Btk. 283.§-a (1) bekezdésének f/ pontjából kitűnően az elterelést a Btk. 282.§-a (5) bekezdésének a/ pontjában, a 282/C.§-a (1) bekezdésében és (5) bekezdésének a/ pontjában meghatározott vétséggel összefüggésben megvalósított más (értelemszerűen a terjesztői típusú kábítószerrel visszaéléshez képest más) bűncselekmény sem teszi lehetővé. Ez alól kivételt képez a kábítószerfüggő személy (okirat-hamisítást, vagyon elleni vétséget, stb. kimerítő) cselekménye, ha az két évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő.

A kifejtettekből következően tehát a III., X. és XVIII. rendű vádlott esetében a Btk. 283.§-ára tekintettel a kábítószerrel visszaélés kapcsán a vádemelés elhalasztásának [Be. 222.§-ának (2)

bekezdése], illetőleg az eljárás felfüggesztésének [Be. 266.§-ának (6) bekezdése, Be. 307.§-a] nem volt helye.

Mindezek ellenére az érintett vádlottakkal szembeni eljárás megszüntetésére - jóllehet annak a Btk. 32.§-a e/ pontjában megjelölt és a Btk. 283.§-ában körülírt oka téves - törvényesen került sor. A Be. 332.§-ának (2) bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy a bíróság az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Minthogy a III. és XVIII. rendű vádlott terhére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül felrótt büntető törvényi büntetési tétele kettőtől nyolc évig terjedő, a X. rendű vádlott esetében öt évtől tizenöt évig terjedő, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés, az emellett megvalósult, két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett kábítószerrel visszaélés vétsége a büntetés kiszabását lényegesen nem befolyásolja. Ekként az említett vétségek tekintetében az eljárás megszüntetése - helyesen - a Be. 332.§-ának (2) bekezdésén alapszik.

A büntetés mértékére kiható tényezőket az első- és másodfokú bíróság helyesen tárta fel. A III. rendű vádlott esetében azonban további súlyosító körülmény a hosszabb időn át tartó elkövetés, valamint a kábítószer jelentőst lényegesen meghaladó mennyisége, míg nagyobb nyomatékka enyhít az eljárás elhúzódása. A XVIII. rendű vádlottnál viszont nem a büntetlen előéletnek, hanem a fiatal felnőtt kornak van enyhítő hatása.

E módosítások nem változtatnak azon, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben kiszabott büntetés kellően igazodik a cselekmények számottevő tárgyi súlyához, s alkalmas - de egyben szükséges is - a büntetés céljának elérésére. Ilyen módon azok mérséklésére - figyelembe véve azt is, hogy a X. és XVIII. rendű vádlott esetében a büntetés mértékének meghatározására már eleve az enyhítő szakasz alkalmazásával került sor - nem nyílt lehetőség.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság az ítéletábla ítéletét a III., a X. és a XVIII. rendű vádlottra vonatkozóan a Be. 397. §-ának első fordulata alapján helybenhagyta.

Budapest, 2009. május 5.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác József s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A Győri Ítéltábla Bf. 66/2007/65. számú ítélete a Legfelsőbb Bíróság Bhar.III.930/2008/5. számú végzése folytán a III.rendű, a X.rendű és a XVIII. rendű vádlott tekintetében 2009. május 5-én jogerőre emelkedett - és a XVIII. rendű vádlott szabadságvesztését kivéve - végrehajtható.

Dr. Demeter Ferencné s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

írnok
MM